

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): 2. polrok 2023

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 124/2006 Z. z. bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu:
<https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/9456/1>
- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
- N/A
- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: [404](#) (6. volebné obdobie NR SR)

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií³

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií:

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokaliz.	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
62	d)	Viazači bremien, obsluhovatelia pre viazanie bremien.	Príloha č. 1a, písm. h) zákona č. 124/2006 Z. z.	-	-	-

³ Na systematické ex post hodnotenie sú podľa bodu 10.3 jednotnej metodiky zaradené regulácie, pri ktorých:

- a) negatívne vplyvy regulácie na podnikateľské prostredie boli v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, vypracovanej po 1.6.2021, podhodnotené, resp. neboli zhodnotené vôbec, alebo pozitívne vplyvy regulácie boli nadhodnotené,
- b) ide o poslanecký návrh zákona, ktorý zvyšuje náklady podnikateľského prostredia, alebo znižuje jeho konkurencieschopnosť,
- c) ide o neodstránený rozpor so zástupcami zamestnávateľov v medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- d) ide podnet z podnikateľského prostredia, vyplývajúci z aplikačnej praxe.

Plné znenie kritérií zaradovania je uvedené v bode 10.3 jednotnej metodiky.

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante):

EX POST										EX ANTE ⁴	EX POST – EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zarad'. do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
62	d)	Viazači bremien, obsluhovatelia pre viazanie bremien.	Príloha č. 1a, písm. h) zákona č. 124/2006 Z. z..	1.7.2013	zamestnávatelia	-	-	-	-	-	-

⁴ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP
Regulácia č. 62 (2. polrok 2023) Viazací bremien, obsluhovatelia pre viazanie bremien
Uved'te spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) v súčasnosti nedisponuje informáciami (údajmi), na základe ktorých by bolo možné vykonať výpočet vplyvov na podnikateľské prostredie. Rovnako MPSVR SR nedisponuje informáciami, ktorý by umožňovali výpočet vplyvu na zamestnávateľov ako takých. Získanie a spracovanie údajov nie je možné z viacerých dôvodov. V prvom rade absentuje zákonná povinnosť pre zamestnávateľov poskytovať údaje MPSVR SR a tomu korešpondujúce oprávnenie na spracovanie údajov na takýto účel. V druhom rade nebola ani vykonaná ex ante časť, keďže je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov v platnom znení (ďalej len „JM“) a hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1.4.2015. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v platnom znení na účely tohto zákona sa štátnou štatistikou rozumejú systematicky a plánovite vykonávané činnosti, ktorých predmetom je získavanie, spracúvanie, poskytovanie a hodnotenie údajov o javoch hromadnej povahy, zabezpečovanie ich porovnateľnosti na posudzovanie sociálno-ekonomického vývoja Slovenskej republiky a jeho ekologických súvislostí. Vo veci expertného odhadu je nutné opätovne poukázať na individuálnosť a jedinečnosť každého jedného prípadu, v ktorom je možné iba laicky vidieť hneď niekoľko premenných a neznámych, pre ktoré by akékoľvek kreovanie vzorca na výpočet minimálne časovo presahovalo určenú dobu na vykonanie ex post hodnotenia.
Uved'te zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Vzhľadom na vyššie uvedené nie sú zdroje početnosti známe.
Uved'te dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post):
Ako už bolo uvedené ide o reguláciu zaradenú do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) JM a hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1.4.2015, teda nebola vykonaná ex ante časť, ktorá by mohla byť, ak by vôbec boli zistené skutočné náklady, odpočítaná.
Uved'te vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch:
Počet predpokladaných a skutočne dotknutých subjektov nebol pre danú reguláciu vyčíslený.
Uved'te dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
Gestor neidentifikoval vznik nepredpokladaných nákladov.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:
Verejná ex post konzultácia

- v trvaní od 8.12.2023 do 9.1.2024 - možnosť zapojenia zaslaním informácií e-mailom - doručená odpoveď od <u>cielene oslovených sociálnych partnerov</u> - o Asociácia priemyselných zväzov a dopravy, Lamačská cesta 6353/3C, 841 04 Bratislava, IČO: 50027514.
Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:
<u>Znenie podnetu z podnikateľského prostredia:</u> Rešpektovať rozdelenie profesií pre viazanie bremien v zmysle STN 270143, na viazačov a obsluhovateľov pre viazanie. Školenie pre obsluhovateľov na úrovni viazačov vylepšuje tržby vzdelávacím organizáciám, je vynucovaním nakupovania nepotrebných služieb a zbytočne finančne zaťažuje podnikateľské prostredie. <u>Pripomienky vznesené v rámci ex post konzultácií:</u> Asociácia priemyselných zväzov a dopravy vo svojom stanovisku uviedla, cit: <i>„Súhlasíme s argumentáciou uvedenou v stručnom opise regulácie (pozn. školenie pre obsluhovateľov na úrovni viazačov vylepšuje tržby vzdelávacím organizáciám, je vynucovaním nakupovania nepotrebných služieb a zbytočne finančne zaťažuje podnikateľské prostredie) a nestotožňujeme sa s názorom gestora. Požadujeme rozdeliť viazačov bremien na viazačov, ktorých viazanie je hlavnou pracovnou činnosťou a len u týchto vykonávať výchovu a vzdelávanie v rozsahu stanovenom vyhláškou 356/2007 Z. z. U ostatných, u ktorých je viazanie bremien obmedzené na výkon inej profesie a len na svojom pracovisku tzv. obsluhovateľov pre viazanie, absolvovať iba zjednodušené školenie tak, ako je uvedené v časti E STN 270143.“</i>
Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:
Asociácia priemyselných zväzov a dopravy vo svojom stanovisku uviedla, cit: <i>„Súhlasíme s argumentáciou uvedenou v stručnom opise regulácie (pozn. školenie pre obsluhovateľov na úrovni viazačov vylepšuje tržby vzdelávacím organizáciám, je vynucovaním nakupovania nepotrebných služieb a zbytočne finančne zaťažuje podnikateľské prostredie)</i>
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Asociácia priemyselných zväzov a dopravy vo svojom stanovisku uviedla, cit: <i>Požadujeme rozdeliť viazačov bremien na viazačov, ktorých viazanie je hlavnou pracovnou činnosťou a len u týchto vykonávať výchovu a vzdelávanie v rozsahu stanovenom vyhláškou 356/2007 Z. z. U ostatných, u ktorých je viazanie bremien obmedzené na výkon inej profesie a len na svojom pracovisku tzv. obsluhovateľov pre viazanie, absolvovať iba zjednodušené školenie tak, ako je uvedené v časti E STN 270143.</i>
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Asociácia priemyselných zväzov a dopravy vo svojom stanovisku uviedla, cit: <i>Požadujeme rozdeliť viazačov bremien na viazačov, ktorých viazanie je hlavnou pracovnou činnosťou a len u týchto vykonávať výchovu a vzdelávanie v rozsahu stanovenom vyhláškou 356/2007 Z. z. U ostatných, u ktorých je viazanie bremien obmedzené na výkon inej profesie a len na svojom pracovisku tzv. obsluhovateľov pre viazanie, absolvovať iba zjednodušené školenie tak, ako je uvedené v časti E STN 270143.</i>
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch:
<u>Postoj gestora k podnetu z podnikateľského prostredia a pripomienkam z ex post konzultácií:</u>

Gestor právneho predpisu vníma takúto požiadavku ako znižovanie úrovne BOZP v praxi. Skutočnosť, že niekto vykonáva túto činnosť občasne nie je dôvodom na to, aby nebol plnohodnotne zaškolený. Viazanie bremien predstavuje veľmi rizikovú pracovnú činnosť. Požiadavka, aby osoba vykonávajúca tieto odborné činnosti mala odbornú spôsobilosť, je v zákone upravená so zreteľom na skutočnosť, že ako v minulosti, tak aj v súčasnosti nekvalifikovaná obsluha strojov a zariadení a neodborné vykonávanie niektorých činností (vrátane viazačov bremien) spôsobujú vážne škody na zdraví osôb a na majetku. Text predmetného návrhu je súčasťou zákona od jeho prijatia v roku 2006.

Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:

Bez návrhov.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP
Regulácia č. 62 (2. polrok 2023) Viazači bremien, obsluhovatelia pre viazanie bremien
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?
Povinnosť zamestnávateľa vykonávať u zamestnancov, ktorí manipulujú s bremenami oboznamovanie stanovené v rozsahu platnej legislatívy je súčasťou hlavného zmyslu BOZP, ktoré prostredníctvom prevencie plní naplňovanie vízie nulovej úrazovosti. Absencia pravidelného oboznamovania u zamestnancov, resp. jeho zjednodušovanie, by viedlo k negatívnym vplyvom na zdravie zamestnancov, a preto by malo byť v záujme zamestnávateľov úroveň BOZP zvyšovať a nie znižovať na úkor zamestnancov. Pokiaľ by k navrhovanej zmene došlo, domnievame sa, že by s klesajúcim počtom oboznamovaní narastalo poškodenie zdravia u zamestnancov vykonávajúcich spomínané činnosti.
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?
Vzhľadom na doteraz vyššie uvedené neexistuje nič, čo by mohlo byť vyhodnotené. Ex ante časť nebola vykonaná, keďže je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov v platnom znení (ďalej len „JM“) a hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1.4.2015
Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?
Gestor neidentifikoval vznik nepredvídaných vplyvov na podnikateľské prostredie.
Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?
MPSVR SR však napriek tomu považuje úpravu za stále opodstatnenú, pričom jej náklady nie sú neprimerane vysoké vo vzťahu k prínosom a neexistuje v súčasnosti vhodnejšia alternatíva. Zároveň uvádzame, že právo na zdravé a bezpečné pracovisko je zakotvené v zásade 10 Európskeho piliera sociálnych práv.
Alternatívne riešenia z pohľadu gestora:
Alternatívne riešenie vzhľadom na individuálny charakter regulovaného vzťahu nie je objektívne možné.
Výsledok ex post hodnotenia - návrh:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
☐ upraviť aplikačnú prax

MPSVR SR navrhuje úpravu ponechať. Uvedenú požiadavku vnímame ako znižovanie úrovne BOZP v praxi. To, že niekto vykonáva túto činnosť občasne nie je dôvodom, aby nebol plnohodnotne zaškolený. Viazanie bremien predstavuje veľmi rizikovú pracovnú činnosť. Požiadavka, aby osoba vykonávajúca tieto odborné činnosti mala odbornú spôsobilosť, je v zákone upravená so zreteľom na skutočnosť, že v minulosti i v súčasnosti nekvalifikovaná obsluha strojov a zariadení a neodborné vykonávanie niektorých činností (vrátane viazačov bremien) spôsobujú vážne škody ako na zdraví osôb, tak aj na majetku.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v Tabuľke č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (ďalej len „tabuľka č. 1“) doplnil požadované údaje. Predpokladané náklady neboli vyčíslené z dôvodu predloženia hodnotenej právnej úpravy do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Skutočné náklady gestor nevyčíslił konkrétnou sumou, pričom nasledujúca Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (ďalej len „tabuľka č. 2“) neobsahuje konkrétne hodnoty. Tabuľku č. 1 a Tabuľku č. 2 gestor skopíroval z Prílohy č. 9b Jednotnej metodiky. Doplnujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante gestor vyplnil. Vzhľadom k tomu, že gestor nemá k dispozícii relevantné vstupné údaje samotný výpočet skutočných nákladov na podnikateľské prostredie nebol vypracovaný. Keďže ex ante analýza hodnotenej regulácie nebola vykonaná, rozdiel v predpokladaných a skutočných nákladoch nevznikol a taktiež nebolo možné uviesť dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal ex post konzultácie vo forme verejnej ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejných ex post konzultácií na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“). Počas trvania ex post konzultácií sa zapojil 1 podnikateľský subjekt (ďalej len „účastník“). O ex post konzultácie bol prejavovaný záujem a z tohto dôvodu boli vykonané úspešne. V rámci ex post konzultácií bola vznesená pripomienka účastníka voči hodnotenej regulácii a voči jej výkonu a fungovaniu v praxi, ktoré gestor uviedol v príslušnom textovom poli. Okrem vznesenej pripomienky účastník v rámci ex post konzultácií poskytol alternatívne riešenia z ich pohľadu, ktoré spočívajú v návrhoch na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia ako aj v návrhoch na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia. Gestor následne poskytnuté alternatívne riešenia vyhodnotil.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom adekvátne definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie podľa gestora nie sú známe a existencia regulácie je stále opodstatnená. Alternatívne riešenie z pohľadu gestora, ktoré spočíva v zmene regulácie alebo v zmene aplikačnej praxe je uvedené v príslušnom

textovom poli. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to reguláciu ponechať.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP
Regulácia č. 62 (2. polrok 2023) Viazací bremien, obsluhovatelia pre viazanie bremien
Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:
Hlavným cieľom regulácie je zabezpečenie dosiahnutej úrovne BOZP, minimalizácia rizík a ochrana zdravia s víziou nulovej úrazovosti. Účastník ex post konzultácií uviedol, že podporuje potrebu zmeny dotknutého právneho predpisu a to tak, že forma zaškolenia bude v súlade s rozdelením profesií pre viazanie bremien v zmysle STN 270143 na viazačov a obsluhovačov pre viazanie. Takýto postup by v praxi znamenal možnosť, že zamestnanec, ktorý predmetné činnosti vykonáva nepravidelne by nebol plnohodnotne zaškolený. Predmetná regulácia je z pohľadu gestora opodstatnená, a to vzhľadom na to, že jej úprava môže mať negatívne vplyvy na zdravie zamestnancov vykonávajúcich predmetné rizikové činnosti. Gestor ďalej uvádza, že neodborné vykonávanie daných rizikových činností v minulosti viedlo k vážnym škodám na zdraví zamestnancov ako aj na majetku zamestnávateľa. Ministerstvo hospodárstva na základe poskytnutej argumentácie gestora k výhradám účastníka navrhuje reguláciu ponechať.
Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:
Alternatívne riešenie uvedené účastníkom bolo vyhodnotené gestorom, pričom následne gestor uviedol, že z jeho pohľadu nejde o vhodné alternatívne riešenie.
Odporúčenie:
☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:
Ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu ponechať.
Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:
Z dôvodu absencie kvantifikácie ex ante a ex post nákladov nevznikol rozdiel medzi týmito nákladmi. Z uvedeného dôvodu sa bod 6.13 Jednotnej metodiky pri tejto regulácii z hľadiska mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov neuplatňuje.